

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 9 października 2020 r.

Pozwem z dnia 14 stycznia 2020 r. złożonym w elektronicznym postępowaniu upominawczym powód (...) Bank S.A. z siedzibą w W. wniósł o zasądzenie od pozwanego W. Ś. kwoty 192.169,99 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz kosztów postępowania wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód wskazał, że wywodzi swoje roszczenie z umowy pożyczki zaciągniętej przez pozwanego w dniu (...) r. Pozwany nie wywiązał się z ciążącego na nim zobowiązania, w związku z czym zadłużenie powstałe na tle realizacji umowy zostało postawione w stan pełnej wymagalności z dniem (...) r., zaś skierowane do niego wezwanie do zapłaty nie odniosło oczekiwanego skutku. Jak wyjaśniono, na dochodzoną pozwem kwotę składa się niespłacony kapitał w wysokości 182.556,39 zł, odsetki umowne w wysokości 7.869,48 zł oraz odsetki umowne za opóźnienie w kwocie 1.744,12 zł.

Postanowieniem z dnia 4 lutego 2020 r. referendarz sądowy w (...) w(...) przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Rzeszowie.

Nakazem zapłaty w postępowaniu upominawczym z dnia (...) r. (k. (...)) orzeczono zgodnie z żądaniem pozwu.

Od powyższego orzeczenia pozwany W. Ś. złożył skutecznie sprzeciw (k. 56-57), domagając się oddalenia powództwa w całości i zasądzenia od powoda na swoją rzecz zwrotu kosztów postępowania. Pozwany przyznał fakt zawarcia przedmiotowej umowy pożyczki, przy czym w ramach zarzutów zakwestionował, by zachodziły podstawy do postawienia należności w stan pełnej wymagalności oraz by w związku z tym wypowiedzenie umowy miało podstawy faktyczne i było skuteczne. Zarzucił nadto, że żądane przez powoda kwoty są zawyżone, a roszczenie przedwczesne, gdyż między stronami toczyły się rozmowy na temat polubownego załatwienia sprawy, w następstwie których powód miał wstrzymać się z dochodzeniem roszczeń. W ramach wniosków dowodowych pozwany wniósł o przeprowadzenie dowodu z przesłuchania stron oraz z zeznań świadka S. Ś. na okoliczność, iż powód wyraził zgodę na zapłatę należności dochodzonych pozwem w późniejszym terminie, który jeszcze nie nastąpił.

Na dalszym etapie sprawy w przedłożonych pismach procesowych (k. 64-68, 99-100, 103-106) obie strony podtrzymały dotychczasowe stanowiska.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Dnia (...) r. pomiędzy powodem (...) Bank S.A. z siedzibą w W., zwanym dalej Bankiem, a pozwanym W. Ś. doszło do zawarcia umowy nr (...), mocą której Bank udzielił pozwanemu pożyczki w kwocie 199.716,89 zł z przeznaczeniem na dowolny cel konsumpcyjny w wysokości 161.790,65 zł oraz zapłatę kosztów pożyczki w postaci prowizji w wysokości 37.926,24 zł. Pozwany zobowiązał się spłacić pożyczkę wraz z należnymi odsetkami umownymi w 120 równych ratach kapitałowo-odsetkowych, płatnych nie później niż do 30 dnia każdego miesiąca (§ 1 ust. 1 i 2 umowy). Spłata ostatniej z prognozowanych rat przypadła na dzień (...) r.

Oprocentowanie kredytu zostało określone na 9,99% w stosunku rocznym, przy czym jak zaznaczono oprocentowanie nie mogło przekraczać wysokości odsetek maksymalnych w rozumieniu art. 359 § 2¹ k.c., tj. dwukrotności sumy stopy referencyjnej NBP i 3,5 punktów procentowych. Przy obliczaniu kwoty odsetek Bank przyjmował rzeczywistą liczbę dni korzystania z kredytu w stosunku do 365/366 dni w roku (§ 2 ust. 3, 6 i 7 umowy). W myśl zapisu § 3 ust. 1 umowy Bank pobierał opłaty i prowizje zgodnie z zapisami umowy oraz Taryfy Opłat i Prowizji, stanowiącą integralną część umowy. Całkowita kwota pożyczki wynosiła 161.790,65 zł, zaś całkowita kwota do zapłaty przez pozwanego na dzień zawarcia umowy kształtowała się na poziomie 319.084,62 zł (§ 4 umowy).

Pożyczkobiorca zobowiązał się do spłaty pożyczki w kwotach i terminach określonych w doręczonym aktualnie harmonogramie spłat, na wskazany w umowie numer rachunku bankowego (§ 5 ust. 1 i 2).

§ 7 ust. 1 umowy określał sposób postępowania Banku w przypadku zaniechania spłaty zobowiązania przez pożyczkobiorcę. Zgodnie z jego brzmieniem należność niespłacona w terminie wynikającym z umowy albo spłacona w niepełnej wysokości stanowiła w całości lub w części niespłaconej zadłużenie przeterminowane, poczynając od dnia następnego po terminie spłaty wynikającym z umowy. Wypowiedzenie umowy Bank poprzedza wezwaniem pożyczkobiorcy do zapłaty, przewidzianym w art. 75c ustawy Prawo bankowe. W myśl § 7 ust. 2 Bank zyskał uprawnienie do obciążenia kredytobiorcy kosztami powstałymi w wyniku niewywiązania się z postanowień umowy w postaci odsetek od zadłużenia przeterminowanego, ewentualnymi kosztami sądowymi i egzekucyjnymi zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz opłatami za prowadzenie monitoringu. Zgodnie z § 7 ust. 5 oprocentowanie zadłużenia przeterminowanego stanowiło równowartość wysokości odsetek maksymalnych za opóźnienie w rozumieniu art. 481 § 2¹ k.c., przy czym w dniu zawarcia umowy wysokość oprocentowania z tytułu zadłużenia przeterminowanego wynosiła 14 % w stosunku rocznym.

Zgodnie z uregulowaniem zawartym w § 8 ust. 1 i 2 Bank miał prawo wypowiedzieć umowę z zachowaniem 30-dniowego terminu wypowiedzenia m.in. w przypadku braku terminowej spłaty zobowiązania z tytułu udzielonej pożyczki na zasadach określonych w umowie.

Wszelkie zmiany łączącej strony umowy, z wyjątkiem sytuacji określonych w § 3 (dot. opłat i prowizji) oraz § 7 ust. 15 (kolejność zaspokajania w przypadku zadłużenia) wymagały zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności (§ 12 ust. 1).

Przed zawarciem przedmiotowej umowy pozwany wyraził zgodę na zaproponowane przez Bank warunki udzielenia pożyczki oraz oświadczył, iż otrzymał od powoda informacje niezbędne do podjęcia decyzji w zakresie zaciąganego zobowiązania, uzyskał wyjaśnienia do zgłaszanych wątpliwości i jest świadomy ryzyka związanego z zaciąganym zobowiązaniem, w tym ryzyka kredytowego, zmiennej stopy procentowej oraz zmiany wysokości opłat i prowizji.

Powód wykonał swoje zobowiązanie wynikające z umowy, wypłacając na rzecz pozwanego udzieloną kwotę pożyczki. Mimo zobowiązania po stronie pozwanego do spłaty należności W. Ś. dokonywał regularnych spłat pożyczki jedynie do (...) r., w (...) r. nie uiszczył wpłaty, zaś wpłata z (...) r. nie wyrównała powstałej zaległości. W miesiącach (...) r. pozwany nie przelał żadnej kwoty na rzecz powoda, ostatniej spłaty dokonując w (...) r. Wobec bierności ze strony pozwanego pismem z dnia (...) r. powód wypowiedział przedmiotową umowę, uprzednio wzywając pozwanego do zapłaty w dniach (...) r. i (...) r. Zadłużenie powstałe na tle realizacji przedmiotowej umowy zostało postawione w stan pełnej wymagalności z dniem (...) r. W dniu (...) r. powód skierował do pozwanego przedsądowe wezwanie do zapłaty wymagalnego zadłużenia, które pozostało bezskuteczne.

Strony nie zawierały żadnych porozumień w przedmiocie odroczenia w czasie spłaty pożyczki. Pozwany złożył wniosek w sprawie restrukturyzacji zobowiązania domagając się zmiany warunków kredytowania, jednak pozwany mając na względzie ryzyko braku wywiązywania się ze spłaty również po zastosowaniu restrukturyzacji podjął w tej kwestii decyzję odmowną, o czym powiadomił W. Ś. w piśmie z dnia (...) r.

W dniu (...) r. powód wystawił wyciąg z ksiąg bankowych nr (...), stwierdzając w nim o wysokości wymagalnych roszczeń przysługujących Bankowi względem strony pozwanej na kwotę 192.169,99 zł, na którą składają się: niespłacony kapitał w kwocie 182.556,39 zł, odsetki umowne w wysokości 7.869,48 zł oraz odsetki umowne za opóźnienie w kwocie 1.744,12 zł. Wysokość roszczenia przysługującego powodowi wobec pozwanego, określenie sposobu naliczenia zobowiązania z rozbiorem na poszczególne składniki zadłużenia oraz wskazanie sposobu księgowania wpłat dokonywanych przez pozwanego obrazuje wydruk historii rachunku kredytowego.

Dowód: umowa o pożyczkę gotówkową nr (...), k. 22-24, przedsądowe wezwanie do zapłaty z (...) r. wraz z potwierdzeniem odbioru, k. 25-26, wypowiedzenie umowy z (...) r. wraz z potwierdzeniem odbioru, k. 27-28,

wezwanie do zapłaty z (...) r. wraz z potwierdzeniem odbioru, k. 29-30, rozliczenie uruchomienia kredytu, k. 33-44, prognozowany harmonogram spłaty pożyczki, k. 69-70, dyspozycja uruchomienia pożyczki, k. 71, wezwanie do zapłaty z (...) r., k. 72, historia rachunku kredytowego, k. 77-96, pismo powoda z (...) r., k. 107.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o powołane wyżej dowody z dokumentów, które jako dokumenty prywatne, niezakwestionowane skutecznie przez stronę pozwaną stanowią dowód tego, iż osoby je podpisujące złożyły oświadczenia jak w treści tychże dokumentów. Dokumenty te są wiarygodne i nie budzą wątpliwości Sądu.

Pozwany domagał się przeprowadzenia dowodów z zeznań świadka S. Ś. oraz z przesłuchania stron na okoliczności ponad osnowę dokumentu w postaci łączącej strony umowy pożyczki, w związku z czym na podstawie art. 235² § 1 pkt. 1 k.p.c. w zw. z art. 247 k.p.c. Sąd dowody te pominął mając na uwadze, iż uwzględnienie wskazanych wniosków doprowadziłoby do obejścia przepisów o formie zastrzeżonej pod rygorem nieważności (§ 12 ust. 1 łączącej strony umowy).

Sąd zważył, co następuje:

Powództwo zasługiwało na uwzględnienie w całości.

Zgodnie z dyspozycją art. 720 § 1 k.c. przez umowę pożyczki dający pożyczkę zobowiązuje się przenieść na własność biorącego określoną ilość pieniędzy albo rzeczy przeznaczonych tylko co do gatunku, a biorący zobowiązuje się zwrócić tę samą ilość pieniędzy albo tę samą ilość rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Kodeksowa definicja pożyczki wskazuje, że świadczeniem dającego pożyczkę jest przeniesienie na własność biorącego pożyczkę określonej ilości pieniędzy albo rzeczy oznaczonych tylko co do gatunku. Pożyczkodawca powinien udowodnić fakt zawarcia umowy pożyczki i spełnienie przez niego świadczenia, natomiast biorący pożyczkę powinien wykazać wykonanie swego świadczenia w postaci zwrotu tej samej ilości pieniędzy albo tej samej ilości rzeczy tego samego gatunku i tej samej jakości. Rodzaj obowiązków, świadczeń stron umowy pożyczki determinuje rozkład ciężaru dowodu w ewentualnym procesie związanym z wykonaniem umowy pożyczki (vide: wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 20.09.2006 r., I Aca 394/06, LEX nr 298577).

Przepis art. 75 w zw. z art. 78 ustawy Prawo bankowe przewiduje możliwości (uprawnienia) dla banku w przypadku m.in. niedotrzymania przez pożyczkobiorcę warunków udzielenia pożyczki.

W świetle zaferowanych przez powodowy Bank dowodów z dokumentów w postaci umowy, wyciągu z ksiąg bankowych, historii rachunku dedykowanego do spłaty zobowiązania, wypowiedzenia umowy oraz licznych wezwań do zapłaty nie ulega wątpliwości, że pozwany zawarł ze stroną powodową umowę pożyczki gotówkowej nie dokonując spłaty zadłużenia z tego tytułu, w związku z czym powstałe zadłużenie zostało postawione w stan pełnej wymagalności. Okoliczności te nie były kwestionowane przez pozwanego, który przyznał fakt związania się umową pożyczki z powodem, a domagając się oddalenia powództwa podniósł zarzuty zmierzające do podważenia wysokości i wymagalności roszczenia powoda oraz skuteczności dokonanego wypowiedzenia, jednakże w ocenie Sądu żaden z nich nie okazał się zasadny.

Wysokość dochodzonej wierzytelności została przez powoda należycie wykazana na podstawie przedłożonych dokumentów w postaci wyciągu z ksiąg banku oraz wydruku historii rachunku. Wprawdzie wyciąg z ksiąg banku obecnie nie ma mocy dokumentu urzędowego w postępowaniu cywilnym, ale jest dokumentem prywatnym, do którego znajduje zastosowanie art. 245 kpc. Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2013 r., sygn. akt III CSK 66/13, art. 245 kpc zawiera domniemanie, które powinien uwzględnić sąd, iż osoba, która złożyła podpis na dokumencie złożyła zawarte w nim oświadczenie. Do domniemania tego stosuje się art. 234 kpc, według którego domniemania ustanowione przez prawo wiążą sąd, dopóki nie zostaną obalone. W zakresie nie objętym domniemaniem z art. 245 kpc, moc dowodowa dokumentu prywatnego podlega ocenie przez sąd zgodnie z regułami zawartymi w art. 233 § 1 kpc, tak jak każdego innego dowodu. Podobnie jak w wypadku innych dowodów, sąd ocenia czy dowód ten ze względu na okoliczności sprawy zasługuje na wiarę, czy też nie.

Biorąc pod uwagę, że pozwany nie zgłosił żadnych konkretnych zarzutów odnośnie wysokości zadłużenia wobec powoda, Sąd uznał przedstawione przez Bank dokumenty za wiarygodne dowody na okoliczność wysokości roszczenia powoda, zarówno w zakresie należności głównej, jak i odsetek. W ocenie Sądu Bank był uprawniony do wypowiedzenia umowy z powodu nie wykonywania przez pozwanego obowiązków z niej wynikających, w szczególności nie uregulowania zadłużenia z tytułu pożyczki. W dacie wypowiedzenia umowy pozwany posiadał zadłużenie zarówno w zakresie niespłaconego kapitału, jak i odsetek, podczas gdy zgodnie z podpisaną umową zobowiązał się do terminowej spłaty rat w wysokości i terminie wskazanym w umowie, zaś niewykonywanie tego obowiązku uprawniało Bank do podjęcia działań określonych w § 7 umowy, a kolejno - zgodnie z treścią § 8 - do jej wypowiedzenia i żądania zwrotu całej należności.

Pozwany nie wykazał, a nawet nie twierdził, że spłacał pożyczkę zgodnie z ustalonym w umowie harmonogramem. Nie wykazał również w żaden sposób zarzutu przedwczesności powództwa, ani okoliczności, że uzyskał pozytywną decyzję powoda w przedmiocie wniosku o prolongatę terminu spłaty pożyczki, z przedstawionego przez powodowy Bank pisma z dnia (...)r. wynika bowiem, że powód mając na uwadze dotychczasową historię współpracy z pozwanym nie znalazł podstaw do zmiany warunków kredytowania. Zgodnie z uregulowaniem wynikającym z § 12 ust. 1 umowy wszelkie jej zmiany wymagały zachowania formy pisemnej pod rygorem nieważności, jednak pozwany nie przedłożył dokumentu, który stanowiłby o odroczeniu w czasie terminu zapłaty pożyczki, zaś powód stanowczo zaprzeczył, jakoby miał udzielić pozwanemu prolongaty. W sytuacji, kiedy strony dla wszelkich zmian umowy zastrzegły określoną formę zeznania świadka oraz strony nie mogły stanowić dowodu na okoliczność udzielenia prolongaty.

Podsumowując, powód przedłożył szereg dokumentów świadczących o istnieniu wierzytelności w dochodzonej wysokości i jej wymagalności. W toku postępowania w sposób szczegółowy wykazał, jakie elementy składają się na dochodzoną niniejszym pozwem kwotę, w tym sprecyzował sposób wyliczenia dochodzonych odsetek, biorąc pod uwagę ich wysokość i okres za który były naliczane, zaś strona pozwana nie zdołała podważyć prawidłowości przedstawionych przez powoda wyliczeń.

Mając powyższe na uwadze, Sąd na podstawie powołanego przepisu zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 192.169,99 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 14 stycznia 2020 r. (data złożenia pozwu) do dnia zapłaty. O odsetkach od zasądzonej kwoty Sąd orzekł na podstawie art. 359 § 1 i 2 k.c., art. 481 § 1 i 2 k.c. oraz art. 482 § 1 k.c.

O kosztach postępowania orzeczono zgodnie z zasadą odpowiedzialności stron za wynik procesu, wynikającą z art. 98 § 1 i 3 k.p.c., zasądzając od pozwanej na rzecz powoda kwotę 15.026,00 zł tytułem zwrotu kosztów postępowania, w tym kwotę 5.400,00 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego, 17,00 zł tytułem opłaty skarbowej od pełnomocnictwa oraz 9.609,00 zł tytułem opłaty sądowej od pozwu.